

Рис. 4 – Результати тестування: n4 – кількість отриманих четвірок; n3 - кількість отриманих трійок; n2 - кількість отриманих двійок

Аналіз результатів показав, що використання ЕТ вивчення ППКП дозволяє підвищити якість підготовки фахівців. Зменшення часу підготовки менш ніж 25 хвилин виявилось не доцільним. Збільшення часу підготовки до тестування, призводить до збільшення числа позитивних оцінок. При цьому число негативних оцінок, зі збільшенням часу підготовки, практично незмінно.

Практичне значення використання ЕТ в звичайному і дистанційному навчанні:

- підготовка фахівців за сучасним і перспективним систем протипожежного захисту;
- розробка рекомендацій по технічним характеристикам, конструкційним виконанням і інтерфейсу ППКП виробникам систем пожежної сигналізації.

Кучеренко О.Ф., к.психол.н., доцент кафедри психології діяльності в особливих умовах Національного університету цивільного захисту України

ДО ПРОБЛЕМ ПРЕДСТАВЛЕННЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ СФЕРИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В КОДЕКСІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

До аналізу термінології в «Кодексі цивільного захисту України» звернулися не випадково. Для протидії надзвичайним ситуаціям, природним та техногенним катастрофам в Україні бракує єдиної державної системи цивільного захисту. Зараз фахівці цієї сфери людської діяльності використовують «Кодекс цивільного захисту України» як єдиний систематизований законодавчий акт з питань цивільного захисту, де й запроваджується конче необхідна Єдина державна система цивільного захисту. Із прийняттям згаданого Кодексу втратили чинність попередні нормативні документи: Закон України «Про Цивільну оборону України», Закон України «Про пожежну безпеку», Закон України «Про аварійно-рятувальні служби», Закон України «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру», Закон

України «Про правові засади цивільного захисту». Проте законодавчо закріплені терміни у ньому, як на нашу думку, представлені з порушенням норм сучасної української літературної мови.

Базою будь якої національної термінології є конкретна національна літературна мова. Українська термінологія виникає, формується та розвивається на ґрунті української національної мови.

Передовсім упорядкування термінів сфери цивільного захисту необхідно здійснювати на рівні семантики.

Термін **аварія** визначено: *«небезпечна подія техногенного характеру, що спричинила ураження, травмування населення або створює на окремій території загрозу життю або здоров'ю населення та призводить до руйнування будівель...»*.

Номінація **катастрофа** у Кодексі немає чіткого формулювання *«катастрофа – велика аварія чи інша подія, що призводить до тяжких наслідків»*. Як визначити, чи це велика, чи невелика аварія? Яку іншу подію мають на увазі укладачі нормативного документа, техногенну чи природню надзвичайну подію, бо у фаховому усному та писемному мовленні часто вживаною є також номінація природня катастрофа ?

Незавершеність формування досліджуваної системи термінів вбачаємо у наявності термінів - синонімів у «Кодексі цивільного захисту України». Так у визначенні терміна аварійно-рятувальне формування знаходимо низку синонімів: *«аварійно-рятувальне формування – підрозділ аварійно рятувальної служби, самостійний підрозділ, загін, центр, пожежно - рятувальний підрозділ (частина)»*.

Термінологічна лексема *«небезпечна подія – подія, у тому числі катастрофа, аварія, пожежа, стихійне лихо, епідемія, епізоотія, епіфітотія, яка за своїми наслідками становить загрозу життю або здоров'ю населення чи призводить до матеріальних збитків»* містить у визначенні тавтологію: (небезпечна) подія – це подія. Зауважимо також на тому, що усі згадані вище терміни мають у тлумаченні ключове **«подія»**. Проте наскрізний термін сфери цивільного захисту **надзвичайна ситуація** визначено як **«обстановка...»**.

Отже, враховуючи викладене, вбачається за доцільне винести на обговорення фахівців сфери ЦЗ питання про те, чи відповідає кожен термін сфери цивільного захисту в аналізованому документі лінгвістичним вимогам, та чи дозволяє він чітко, повно та зрозуміло визначити предметну сферу науки і практики державного управління щодо захисту населення і територій від НС різноманітного характеру.
